

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematické aspekty rozhodčích smluv s mezinárodním prvkem

Příspěvek se zaměřuje na problematické aspekty rozhodčích smluv s mezinárodním prvkem. Nezávisle na tom, zda se jedná o rozhodčí řízení vnitrostátní či o mezinárodní arbitráž, nezbytnou podmínkou pro to, aby mohl spor rozhodovat rozhodce, popř. rozhodčí senát, je v každém případě existence platné rozhodčí smlouvy. Rozhodčí smlouva má tak zásadní význam pro otázky arbitrability sporu, ale i pro procesní aspekty řešení sporu v konkrétní věci.

Ačkoliv se rozhodčí smlouva může na první pohled jevit jako ujednání, které je velmi jednoduché, neboť podstata rozhodčí smlouvy spočívá v tom, že se strany dohodnou na tom, že spor bude rozhodován rozhodci, nikoliv řešen soudně, realita je však mnohdy jiná. I toto na první pohled poměrně jednoduché a srozumitelné ujednání se leckdy v praxi ukáže jako problematické.

V případě, že se jedná o rozhodčí smlouvu, která je uzavírána mezi stranami, které působí v různých zemích, je pak stěžejní otázkou například místo, kde má dojít k rozhodčímu řízení stejně jako otázka rozhodného práva, které se uplatní v rozhodčím řízení. A právě na tyto problematické aspekty se příspěvek zaměřuje. Cílem článku je pojednat o možnosti sjednat rozhodčí doložku k cizímu orgánu a rovněž o otázce konformity omezení práva na soudní ochranu dle ESLP., což jsou vybrané praktické problémy rozhodčí smlouvy s mezinárodním prvkem.

Vymezení pojmu rozhodčí smlouva

Rozhodčí smlouvu je možné vymezit jako ujednání, jehož prostřednictvím je pravomoc k rozhodování sporů (nezávisle na tom, zda se jedná o spory v době uzavření rozhodčí smlouvy existující anebo o spory, které mohou vzniknout v budoucnu) přesouvání z obecných soudů na rozhodce, popř. na stálý rozhodčí soud.[\[1\]](#)

Charakteristickým rysem rozhodčí smlouvy je skutečnost, že upravuje procesní otázky řešení sporu mezi stranami. Rozhodčí smlouvu je možné uzavřít jak společně se smlouvou hlavní, která řeší hmotněprávní vztah mezi stranami, tak i samostatně, a to klidně až v momentě, kdy vznikl spor. V případě, že je rozhodčí smlouva uzavřena v rámci hlavní smlouvy, kterou strany uzavírají, označuje se termínem „rozhodčí doložka.“ Za zmínku stojí skutečnost, že ačkoliv je rozhodčí doložka včleněna do hlavní smlouvy, je na ni nahlíženo jako na samostatné ujednání, které je v případě, že je třeba posoudit otázku platnosti hlavní smlouvy anebo rozhodčí doložky, posuzováno samostatně. To pak znamená, že rozhodčí doložka může být neplatná, ovšem hlavní smlouva může být i přesto platná anebo může naopak být platná rozhodčí doložka, nicméně hlavní smlouva může být neplatná.[\[2\]](#) V literatuře se lze setkat také s termínem „smlouva o rozhodci.“ Smlouvou o rozhodci se rozumí taková rozhodčí smlouva, kdy se strany na tom, že spor bude řešen v rozhodčím řízení domlouvají až ve chvíli, kdy spor nastal.[\[3\]](#)

V literatuře se však lze setkat i s odlišným přístupem k tomu, co se rozumí rozhodčí smlouvou, rozhodčí doložkou, popř. rozhodčí dohodou. Rozhodčí dohodu lze podle některých autorů chápat jako obecnou dohodu, jejímž prostřednictvím se pravomoc rozhodovat určitý spor přenáší z obecných

soudů na rozhodce. Rozhodčí doložka pak řeší případy, kdy je takové ujednání uzavřeno před tím, než vznikl samotný spor ve věci. Rozhodčí smlouva je naopak chápána jako ujednání, které bylo uzavřeno až tehdy, kdy již spor z hlavní smlouvy existovala a strany se dohodly na tom, že budou věc řešit v rozhodčím řízení. Takové pojetí je typické například pro právní úpravu ve Švýcarsku.^[4] Ačkoliv je toto pojetí rovněž zajímavé a má zcela jistě své opodstatnění (již proto, že je poměrně logické, že pokud je rozhodčí smlouva uzavírána ještě před vznikem sporu, je tomu tak obvykle již v době uzavírání hlavní smlouvy, čímž se včlenění rozhodčí doložky do této hlavní smlouvy jeví jako logické a efektivní řešení, zatímco pokud tato otázka v hlavní smlouvě řešena není a strany se na základě sporu, který se mezi nimi vyskytl, dohodnou na řešení sporu v rámci rozhodčího řízení, nezbyvá obvykle nic jiného než uzavřít samostatnou rozhodčí smlouvu. Nicméně pro potřeby tohoto příspěvku je vycházeno ze skutečnosti, že rozhodčí doložkou je taková rozhodčí smlouva, která je součástí hlavní smlouvy, zatímco rozhodčí smlouvou je samostatná smlouva o tom, že spory v předmětné věci budou rozhodovány rozhodcem, a nikoliv obecnými soudy.

Rozhodčí smlouva může být uzavřena jak mezi stranami v rámci jednoho právního řádu, tak i na mezinárodní úrovni. Obecně lze rozhodčí smlouvu upravující vztah stran z různých jurisdikcí definovat v návaznosti na vymezení rozhodčí smlouvy, které obsahuje ustanovení § 2 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.^[5] Ze zmíněného ustanovení zákon o rozhodčím řízení je zřejmé, že rozhodčí smlouva je základním stavebním kamenem rozhodčího řízení, kde je stanoveno, že *„Strany se mohou dohodnout, že o majetkových sporech mezi nimi, s výjimkou sporů vzniklých v souvislosti s výkonem rozhodnutí a incidenčních sporů, k jejichž projednání a rozhodnutí by jinak byla dána pravomoc soudu nebo o nichž to stanoví zvláštní zákon, má rozhodovat jeden nebo více rozhodců anebo stálý rozhodčí soud.“*^[6]

K nejvýznamnějším charakteristikám rozhodčí smlouvy podle zákona o rozhodčím řízení patří jednak skutečnost, že jejím prostřednictvím lze přenést pravomoc rozhodovat ve sporu z obecných soudů na rozhodce pouze za předpokladu, že jsou splněny podmínky tzv. arbitrability sporu, tj. musí se jednat o majetkové spory dle výše uvedené definice, je také nutné, aby v takovém sporu měl pravomoc rozhodovat obecný soud nikoliv jiný orgán (např. správní orgán) a nelze opomenout ani fakt, že rozhodčí smlouvu lze uzavřít pouze v těch věcech, o nichž lze uzavřít smír, což je jedním z významných limitů pro arbitrabilitu sporu a tudíž i pro možnost uzavřít rozhodčí smlouvu. V této souvislosti je pak nutné zmínit, že možnost uzavřít smír je typická pro sporná řízení, nicméně sporné řízení dle zákona č. 99/1963 sb., občanského soudního řádu je širším termínem než řízení, ve kterém lze uzavřít smír, což je dáno tím, že ne o každém sporném řízení je možné smír uzavřít. Z hlediska rozhodčí smlouvy je tedy nutné na problematiku pohlížet striktně z toho hlediska, zda je možné o věci uzavřít smír, či nikoliv.^[7]

V ustanovení § 3 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů jsou pak zakotveny požadavky na formu a obsah rozhodčí smlouvy. Z hlediska formy je nezbytné, aby byla rozhodčí smlouva uzavřena písemně. V opačném případě je neplatná. Podmínku písemné formy přitom splňuje i rozhodčí smlouva, která byla uzavřena *„telegraficky, dálnopisem nebo elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení jejich obsahu a určení osob, které rozhodčí smlouvu sjednaly.“*^[8]

Z hlediska obsahu je nezbytné, aby byl v rozhodčí smlouvě zachycen vážný projev vůle, který je také srozumitelný a rovněž určitý, což jsou charakteristiky, které musí splňovat jakékoliv právní jednání. Vedle toho je ovšem nutné při uzavírání rozhodčí smlouvy dbát i na to, aby bylo v rozhodčí smlouvě s co nejvyšší mírou přesnosti stanovit, kterých sporů se přenesení pravomoci z obecných soudů na rozhodce týká. Je třeba tyto spory definovat natolik přesně, aby nemohlo dojít k situaci, kdy nebude k rozhodčí smlouvě vůbec přihlíženo, čímž by ve své podstatě ztrácela na významu. Neurčitá rozhodčí doložka totiž dle českého práva nemůže vůbec založit pravomoc rozhodce ve věci rozhodovat. Z tohoto důvodu ani nelze dojednat, že by měly být v rozhodčím řízení řešeny všechny

spory mezi stranami, aniž by tyto spory byly blíže konkretizovány. Dále je z hlediska obsahu rozhodčí smlouvy nezbytné přesně určit, zda je pravomoc rozhodovat spor přenesena na ad hoc rozhodce anebo na stálý rozhodčí soud, což má zásadní význam na další náležitosti smlouvy. V případě, že je totiž pravomoc přenášena na ad hoc rozhodce, je nutné jej ve smlouvě buď jmenovitě a přímo určit anebo stanovit dostatečně transparentní způsob jeho jmenování., popř. podpůrné mechanismy, které se při jeho jmenování použijí. Je také možné, aby si strany rozhodčí smlouvy v této smlouvě sjednaly procesní pravidla, podle nichž má být při řešení sporu postupováno, nejedná se ovšem o podstatnou náležitost smlouvy.[9]

Mezinárodní rozhodčí smlouva

Pro vymezení mezinárodní rozhodčí smlouvy lze v zásadě použít definici rozhodčí smlouvy, která plyne z ustanovení § 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, je však nutné vedle výše uvedených charakteristik, zahrnout rovněž mezinárodní prvek. Mezinárodní prvek přitom může spočívat v nespočtu různých skutečností. Lze jej také dělit na mezinárodní prvek relativní a mezinárodní prvek absolutní. Rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že v případě, že se jedná o absolutní mezinárodní prvek v rozhodčím řízení, považují se za mezinárodní všechny právní řády, které jsou sporem dotčeny. Pokud se jedná o relativní mezinárodní prvek, považuje daný spor za mezinárodní jen jeden z více dotčených právních rádu. Mezinárodní prvek může být založen nespočtem skutečností (například místo plnění, místo uzavření smlouvy, státní příslušnost stran atd.), nelze jej však založit jen vůlí stran anebo rozhodců, pokud by jinak všechny okolnosti svědčily pro to, že se jedná o výlučně vnitrostátní spor. [10]

Rozhodčí smlouva v rozhodčím řízení s mezinárodním prvkem dle zákona o mezinárodním právu soukromém

V českém právu je rozhodčí smlouva s mezinárodním prvkem řešena dále také ustanovením § 117 zákona č. 91/2012 sb., o mezinárodním právu soukromém, kde je řešena otázka rozhodného práva pro přípustnost rozhodčí smlouvy. Toto ustanovení je aplikováno zejména v případech, kdy se buď český soud anebo rozhodce, který sídlí v ČR bude zabývat otázkou rozhodčí smlouvy, která byla uzavřena ve prospěch rozhodce, popř. stálého rozhodčího soudu, jehož sídlo se nachází mimo české území. Dále je možné toto ustanovení využít v případech, kdy se jedná o rozhodčí smlouvu, která byla uzavřena v jiné zemi, popř. mezi subjekty z různých zemí, byla podrobena cizímu právu apod. Ze zmíněného ustanovení plyne, že subjekty, které jsou vázány českým právem (např. české soudy, stálé rozhodčí soudy stejně jako čeští ad hoc rozhodci) musí přípustnost rozhodčí smlouvy (tj. zejména otázky arbitrability) vždy posuzovat podle českého právního řádu. [11] Ostatní náležitosti vyjma přípustnosti rozhodčí smlouvy, je pak nutno posuzovat podle práva státu, ve kterém má být vydán rozhodčí nález v řešené věci.[12]

Rovněž pro otázky formy rozhodčí smlouvy platí právo, které je rozhodné pro ostatní náležitosti rozhodčí smlouvy. Pod pojem ostatní náležitosti lze podřadit veškeré náležitosti rozhodčí smlouvy je možné podřadit veškeré náležitosti rozhodčí smlouvy vyjma otázek její přípustnosti a její formy. K příkladům z praxe, které lze označit za ostatní náležitosti patří především otázka „*existence souhlasu stran s rozhodčí smlouvou a její věcné platnosti, tedy zda skutečně ve vztahu k rozhodčí smlouvě existuje shodný projev vůle stran (zda rozhodčí smlouva vůbec existuje) a zda nedošlo k omylu, podvodu, nepřiměřenému nátlaku či jinému jednání, které má podle rozhodného práva vliv na (ne)platnost, resp. (ne)účinnost rozhodčí smlouvy. Budou sem spadat i otázky určitosti a srozumitelnosti rozhodčí smlouvy.*“ [13]

Vybrané praktické problémy rozhodčích smluv s mezinárodním prvkem

Na praktické problémy rozhodčích smluv s mezinárodním prvkem je nahlíženo v kontextu relevantní judikatury českých soudů stejně jako v kontextu judikatury Evropského soudu pro lidská práva („ESLP“). Judikatury k tématu v českém prostředí není mnoho, nicméně podařilo se dohledat několik málo zajímavých případů, mezi nimiž stojí za zmínku usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1034/2012, jehož prostřednictvím byla řešena možnost sjednat u ryze vnitrostátního sporu rozhodčí doložku k zahraničnímu rozhodčímu orgánu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva byl pak zvolen rozsudek sp. zn. 11960/86 (Axelsson et al. v. Švédsko), který poskytuje náhled na rozhodčí smlouvu jako formu omezení práva na soudní ochranu.

Možnost sjednat rozhodčí doložku k cizímu orgánu

V rámci usnesení sp. zn. 23 Cdo 1034/2012 řešil Nejvyšší soud ČR situaci, kdy se strany smlouvy o prodeji podniku prostřednictvím rozhodčí doložky, která byla součástí smlouvy o prodeji podniku dohodly, že veškeré spory, která by mezi nimi do budoucna mohly vzniknout, budou řešeny dle pravidel Mezinárodní obchodní komory v rozhodčím řízení, a to celkem třemi rozhodci, kteří budou jmenováni dle pravidel Mezinárodní obchodní komory. Další podmínkou, která byla v rozhodčí doložce obsažena, byla podmínka, že rozhodčí řízení se nemělo konat na území ČR, ale v Rakousku (ve Vídni). Zásadním faktorem je skutečnost, že smlouva o prodeji podniku i rozhodčí doložka, která byla její součástí, byly uzavírány mezi dvěma českými stranami, tj. absentoval zde mezinárodní prvek, který by byl důvodem pro to, aby bylo rozhodčí řízení realizováno v zahraničí, obě strany se na tom ovšem shodly a smlouvu včetně rozhodčí doložky podepsaly. Následně mezi smluvními stranami skutečně došlo ke sporu, který byl dle dohody stran řešen Mezinárodním rozhodčím soudem při Mezinárodní obchodní komoře, který působí ve Vídni v Rakousku. Vzhledem k tomu, že jedna ze stran nebyla s výsledkem rozhodčího řízení spokojena, obrátila se následně na české soudy s návrhem, aby byl rozhodčí nálezn vydaný Mezinárodním rozhodčím soudem ve Vídni zrušen. Jedním z argumentů, který byl v návrhu na zrušení rozhodčího řízení uváděn, byl i argument, že ačkoliv v rozhodčím nálezu je uvedeno, že byl vydán ve Vídni a byl vydán Mezinárodním rozhodčím soudem ve Vídni, reálně se jednání v dané věci konalo na území ČR (v Praze), v čemž je spatřován jeden z důvodů pro neplatnost rozhodčího nálezu.[\[14\]](#)

Jak se ovšem ukázalo, Městský soud v Praze jako soud rozhodující ve věci v prvním stupni dospěl k závěru, že se v tomto případě nejedná o tuzemský rozhodčí nálezn, čímž jej nelze posoudit z hlediska jeho platnosti podle českého práva, tj. podle ustanovení zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Tentýž právní názor zastával rovněž vrchní soud v Praze jako soud druhého stupně, který ve věci rovněž rozhodoval. Vzhledem k tomu, že strana, která podala návrh na zrušení rozhodčího nálezu nadále nebyla s výsledkem řízení před českými soudy spokojena, bylo podáno rovněž dovolání, čímž se věc dostala k Nejvyššímu soudu.[\[15\]](#)

Nejvyšší soud pak uvedenou věc posoudil a v této souvislosti dovedil, že *„dohodly-li si subjekty se sídlem v České republice, že jejich případný spor bude rozhodovat Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži s místem konání rozhodčího řízení ve Vídni v Rakousku, rozhodčí nálezn v takovém řízení vydaný není tuzemským rozhodčím náleznem a není tak dána pravomoc českých soudů pro řízení o jeho zrušení podle zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Na uvedeném nic nemění, že podle dohody stran se ústní jednání v rámci rozhodčího řízení konalo v Praze.“*[\[16\]](#)

Jinak řečeno, Nejvyšší soud ČR jednak uzavřel, že se v tomto konkrétním případě nejedná o tuzemský rozhodčí nálezn, čímž se na něj nevztahuje pravomoc českých soudů, nelze jej tudíž zrušit podle českého práva (bylo by však možné neplatnost rozhodčího nálezu namítat v Rakousku) a dále mimo jiné i s odkazem na ustanovení čl. 14 Řádu pro rozhodčí řízení Mezinárodní obchodní komory z roku 1998, Nejvyšší soud dovedil, že pokud ani jedna ze stran neuvedla, že by s tím nesouhlasila, mohl rozhodčí senát zasedat kdekoliv, kde to považoval za rozumné, tj. není nutné, aby zasedal

přímo ve Vídni.^[17] Uvedené však nemění nic na skutečnosti, že rozhodčí nález nelze posoudit podle českého práva, a tudíž se ani nelze domáhat jeho neplatnosti před českými soudy. Lze tedy uzavřít, že Nejvyšší soud zde nastínil poměrně významný problém, který se v praxi vyskytuje poměrně často, že smluvní strany se dohodnou na tom, že rozhodčí řízení bude řešeno podle jiných pravidel než platí v ČR, nicméně již si strany neuvědomí, že pokud se takto stane rozhodčí nález cizozemským nálezem, je nutné i veškeré další možnosti obrany, ke kterým patří případný návrh na zrušení rozhodčího nálezu nutné uplatňovat ve státě, kde byl rozhodčí nález vydán (i přesto, že reálně se rozhodovalo na území ČR).

Výše uvedené na první pohled působí jednoduše, nicméně realita je taková, že běžně se pak strany potýkají s několika problémy (byť konkrétní případ, který se týkal dvou významných a silných subjektů není typickým příkladem). Jednak je nutné se leckdy nechat v zahraničí zastoupit, což je spojeno s významně vyššími náklady na právní zastoupení než v ČR (to platí především pro západní státy), ale pokud je např. potřeba fyzicky jet na soudní jednání, je nutné na to mít čas a opět se zde může projevit velká ekonomická náročnost. S tím se pak pojí skutečnost, že u velkých subjektů může být určení místa rozhodování a cizích pravidel v některých případech rozumné, pro menší subjekty lze však v této souvislosti doporučit velkou míru opatrnosti, neboť zejména při větší ekonomické síle druhého partnera, může být tento krok určitou cestou, jak zamezit tomu, aby se méně silný partner proti rozhodčímu nálezem bránil před soudy.

Konformita omezení práva na soudní ochranu dle ESLP

Otázkou konformity omezení práva na soudní ochranu právě prostřednictvím uzavření rozhodčí smlouvy se v minulosti v rozsudku sp. zn. 11960/86 (Axelsson et al. v. Švédsko) zabýval Evropský soud pro lidská práva, který v této věci rozhodl dne 13.7.1990. Jedná se tedy již o starší rozsudek, nicméně je aplikovatelný i v současné době.

V uvedeném judikátu Evropský soud pro lidská práva řešil případ, kdy skupina řidičů taxislužby, která ve Švédsku vstoupila do asociace řidičů taxislužby. Důvodem pro vstoupení do této profesní asociace byla především skutečnost, že právě tato asociace provozovala jediný dispečink v celém Malmö. To znamenalo, že bez vstupu do asociace by podnikání v oblasti taxislužby bylo pro řidiče velmi obtížné, neměli tudíž příliš mnoho jiných možností na výběr. Společně s dohodou o vstupu do asociace taxislužby však švédští taxikáři podepisovali i rozhodčí doložku, která byla včleněna přímo do dohody o vstupu do asociace. Tím se taxikáři, kteří do asociace vstoupili, vzdali práva na soudní ochranu, neboť se s asociací dohodli na tom, že případné spory budou řešeny v rozhodčím řízení. Na takový spor skutečně následně došlo. Ačkoliv řidiči taxislužby se spor snažili řešit mezi nimi a asociací taxislužby soudní cestou, vnitrostátní soudy ve Švédsku konstatovaly, že s ohledem na platně uzavřenou rozhodčí doložku, zde není dána pravomoc soudu k rozhodnutí ve věci. Řidiči taxislužby se proto po neúspěchu u národních soudů obrátily k Evropskému soudu pro lidská práva, neboť měli za to, že došlo k porušení č. 6 odst. 1 evropské úmluvy o lidských právech, ve které je upraveno právo na spravedlivý proces. Řidiči taxislužby tuto skutečnost odůvodňovali tím, že jim odpíráno právo na přístup k soudu.^[18]

Evropský soud pro lidská práva pak následně dovodil, že řidiči taxislužby se v tomto případě práva na přístup soudu zcela dobrovolně a svobodně vzali, čímž není možné říct, že by jim tento přístup byl odpírán. Evropský soud pro lidská práva navíc konstatoval, že v tomto případě nepozoruje žádný náznak toho, že by zde existoval veřejný zájem, který by vedl k tomu, že by využití rozhodčího řízení jako metody řešení sporů bylo nevhodné, popř. nepřiměřené. K tomu by zde ostatně musel být veřejný zájem, který v tomto případě spatřován nebyl.^[19]

Evropský soud pro lidská práva dále poukázal rovněž na skutečnost, že v naprosté většině smluvních států Evropské úmluvy o lidských právech je právo na soudní ochranu určitým způsobem omezeno,

popř. jsou pro něj stanoveny určité zvláštní podmínky. Ty se vztahují například na osoby s omezenou způsobilostí k právním úkonům stejně jako menšiny, a to ve vztahu k osobám, které svých práv naopak zneužívají. Totéž platí například pro osoby, které se nacházejí v úpadku, ale i na osoby, které jsou vázány rozhodčí smlouvou (jak tomu ostatně bylo i v tomto konkrétním případě). Tento typ omezení práva na soudní ochranu ovšem nelze hodnotit jako rozpor s čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech. Zároveň v této souvislosti bylo dovozováno, že je zde sledován zcela legitimní záměr a prostředky, které směřují k jeho dosažení je možné označit za přiměřené. Dále Evropský soud pro lidská práva dovozuje, že čl. 6. Evropské úmluvy o lidských právech nechrání „osoby před rezignací na projev své vlastní svobodné vůle vyjádřené jak konkludentně, tak výslovně, týkající se nároku na veřejný proces.“^[20] Lze tedy konstatovat, že pokud je platně na základě svobodné vůle stran uzavřena rozhodčí smlouva, nelze na situaci nahlížet tak, že by byl jedné ze stran znemožněn přístup k soudu, popř. jí bylo bráněno v právu na spravedlivý proces, neboť uzavřením platné rozhodčí smlouvy se tato strana práva na přístup k soudu platně vzdala. Je tedy žádoucí, aby se lidé před tím, než uzavřou smlouvu, jejíž součástí je i rozhodčí doložka, zamysleli nad veškerými důsledky, které s sebou tento krok může nést.

Závěr

Rozhodčí smlouva je institutem, který existuje jak v českém právu, tak v právu celé řady dalších států, uznává jej rovněž evropské právo a také mezinárodní právo. Závěrem příspěvku je třeba zmínit, že je potřeba rozhodčí smlouvě při jejím uzavírání věnovat adekvátní pozornost, a to i tehdy, pokud je součástí hlavní smlouvy, neboť platnost hlavní smlouvy a platnost rozhodčí doložky se posuzují nezávisle na sobě. Z praktických případů z judikatury je přitom zřejmé, že rozhodčí smlouva může mít i mezinárodní charakter, dokonce může v případě smlouvy mezi dvěma vnitrostátní subjekty přesouvat pravomoc na rozhodčí soud či rozhodce ad hoc mimo území daného státu. V této souvislosti rozhodně nelze tvrdit, že by byla špatně koncipována legislativa, spíše je potřeba zmínit nutnost upozornit subjekty působící na vnitrostátní úrovni na následky takového přenosu pravomocí, neboť tyto subjekty si jej často zcela přesně neuvědomují. Situace je pak v praxi taková, že s přesunem pravomoci je v řadě případů spojena obtížnější vymahatelnost práva například v případě neplatnosti rozhodčího nálezu, ale jsou s tím spojeny i nemalé náklady. Stejně tak je třeba poukázat na fakt, že rozhodčími smlouvami se již v minulosti zabýval Evropský soud pro lidská práva, přičemž bylo konstatováno, že uzavření platné rozhodčí smlouvy není důvodem pro to, aby strana před Evropským soudem pro lidská práva namítala odepření práva na spravedlivý proces. Z těchto důvodů lze velmi doporučit podpis rozhodčí doložky zvážit z hlediska přínosů a rizik, popř. jej konzultovat s odborníkem ještě před tím, než k němu dojde.

JUDr. PhDr. Melinda Vrajíková, LL.M

---

^[1] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-004-2, s. 124.

[2] HOLÁ, Lenka a Miluše HRNČIŘÍKOVÁ. Mimosoudní metody řešení sporů: vysokoškolská učebnice. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-246-2, s. 124 - 125.

[3] KINDL, Milan. Na co nezapomínat při sjednávání rozhodčí smlouvy. Bulletin Advokacie. Bulletin advokacie, odborný právní portál [online]. 2018 [cit. 17.8.2020]. K dispozici >>> [zde](#).

[4] ČECH, Daniela, ZUZÁK, Jaroslav Rudolf, TANNER, André. In. LISSE, Luděk a kol. Euronovela zákona o rozhodčím řízení s judikaturou. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2012. ISBN 978-80-905247-0-5, s. 106.

[5] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-004-2, s. 124.

[6] § 2 odst. 1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

[7] BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, s. 103 a násl.

[8] § 3 odst. 1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

[9] KINDL, Milan. Na co nezapomínat při sjednávání rozhodčí smlouvy. Bulletin Advokacie. Bulletin advokacie, odborný právní portál [online]. 2018 [cit. 17.8.2020]. K dispozici >>> [zde](#).

[10] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-004-2, s. 126 - 127.

[11] BŘÍZA, Petr a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-528-2, s. 683.

[12] § 117 odst. 1 zákona č. [91/2012](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém.

[13] BŘÍZA, Petr a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-528-2, s. 683 a násl.

[14] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012.

[15] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012.

[16] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012.

[17] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012.

[18] AXELSSON AND OTHERS v. SWEDEN / ECHR. ECHR CaseLaw Collection [online]. Copyright © 1990 [cit. 22.08.2020]. Dostupné z: <http://echr.ketse.com/doc/11960.86-en-19900713/>

[19] AXELSSON AND OTHERS v. SWEDEN / ECHR. ECHR CaseLaw Collection [online]. Copyright © 1990 [cit. 22.08.2020]. Dostupné z: <http://echr.ketse.com/doc/11960.86-en-19900713/>

[20] BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, s. 150.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. – jednatelé](#)